

**Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor
Partes Distributæ Pars ...**

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. VI. De Adjuratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

Quod autem possit per legem induci illa inhabilitas, non est dubium. Deinde cum inferior, cui juratur, possit remittere obligationem, poterit ex justa causa idem superior; idque eo ipso, quo quis tentaverit se juramento obligare, si ita statuatur. Nec hoc est contra veritatem juramenti: quia semper subintelligitur tacita conditio, si velis, si non remiseris, si possis acceptare &c.

39. *Iam inducitur tollitur mutatio materiae. Condonatione.*
Communitate.
Dico II. Obligatio juramenti jam inducitur tolli potest, primo mutatione materiae, ut si materia fiat impossibilis, aut illicita Superiori vetante. Secundo condonatione: quivis enim remittere potest obligationem factam in suum favorem; etsi juramentum esset Deo factum per modum voti: subintelligitur enim, si is, in cujus favorem fit, velit acceptare, vel nisi remittat: quia nemo prudens censetur se obligare ad benefaciendum invito. Tertio commutatione, ut si is, cui factum est, concedat aliud opus loco illius, quod juramento promissum est: ad hoc autem opus facta commutatione jurans non obligatur ex juramento, sed tantum ex pacto: quia in commutatione obligatio subsequens non exigitur sub juramento: secus est in commutatione voti.

Irritatione.
Quarto tollitur obligatio juramenti irritatione, quando materia promissa subest alterius potestati. Et in hoc idem dicendum est, quod diximus de irritatione voti: solum excipiuntur juramenta Minorum: etsi enim Curatores possint eorum vota realia, in quantum obstant eorum administrationi, irritare, non tamen juramenta ex L. 1. & 2. Cod. Si adversus venditionem; ubi illis non conceditur restitutio in integrum, etsi ex contractu laesi sint: quia juramentum supplet defectum aetatis.

Dispensatione.
Quinto dispensatione quae fit auctoritate Superioris, & quidem si juramentum habeat speciem voti, vel sit accessorium ad votum, potest solvi tam dispensatione, quam commutatione ab eo, qui potest a voto ejusmodi materiae absolute potestate ordinaria: quia accessorium sequitur suum principale: est autem illi accessorium, quando tantum additur, ut animus sit firmior ad votum implendum.

40. *Professione.*
Ob hanc rationem omnia ejusmodi juramenta extinguuntur professione Religionis approbatae, immo potest quis tale juramentum a se factum commutare in melius, etsi factum esset in favorem tertii: quia si verba promissionis ad illum directa non sint, nullum jus ille acquirit: si tamen juramentum promissorium in favorem hominis factum & valde acceptatum sit, a nemine, etiam Pontifice, ipso invito potest commutari vel solvi, nisi intercesserit injuria, metus vel injusta poena ejus, cui promissum est, vel bonum commune aliud postulet.

41. *Quaeritur ne fiat commutatio vel*
Adverte etiam quando sit commutatio vel dispensatio juramenti, solum fieri appositione vel detractioe alicujus conditionis.
Herincx Sum. Theol. Pars III.

nis, quae tacite in juramento continebatur dispensatio v. g. nisi Superior, cui materia subest, contradicat, nisi ipse sua auctoritate condonet, non velo condonatione nomine Dei: quia non potest Superior condonare obligationem non inferendi Deo injuriam vel irreverentiam, qualis, juxta ante dicta, inferretur, si, quod juratum est, non impletur. Quid autem possint Regulares quoad dispensationem in juramento dictum est disp. 4. quaest. 6.

Juramento opponitur perjurium, quod sumitur dupliciter. Primo late pro quovis juramento, cui deest aliqua ex tribus comitibus sup. quaest. 2. recentis. Secundo proprie & per se sumitur pro juramento, cui deest veritas, super quam cadit juramentum, sive assertorium sive promissorium, soletque hoc perjurium appellari assertorium, eo quod desit praesens veritas juramento asserta: praeter quod etiam datur perjurium infidelitatis, dum videlicet promissio jurata non impletur: hoc tamen perjurium secundum multos, aliis contradicentibus, non semper est mortale, sed tunc tantum, quando materia est gravis: de quo ante.

Perjurii assertorii enormitatem declarat **43.** *Augustinus Serm. 28. de Verbis Apost. c. 2. Ejusdem* dicens: Da alium, quod scit falsum esse, & dicis: *cit verum esse. & jurat tamquam verum sit, quod scit falsum esse. Videtis quam ista detestanda sit bellua & de rebus humanis exterminanda?* Quanta autem praecise sit malitia perjurii videri potest apud *Suarz l. 3. c. 3. & Pontium disp. 60. n. 70.* qui eam ponunt infra malitiam peccatorum, virtutibus Theologicis per se oppositorum, sed supra malitiam peccatorum (excepta blasphemia & idololatria) religioni per se repugnantium; adeoque supra simoniam & fractionem voti: & etiam supra quodvis peccatum contra proximum commissum. Hoc tamen alii non admittunt, contentes homicidium gravius esse perjurio. De quo vide auctores citatos & *Lessium c. 42. n. 75.*

Poenae perjurii apud diversas nationes sunt diversae & graves. Utroque jure tam canonico, quam civili perjuri sunt infames, ut patet ex c. *Infames 6. q. 1. & L. Si quis major Cod. De transactionibus.* Quana autem ad hujus infamiae incursum requirantur aut ab eodem exculent, videri potest apud *Lessium sup. n. 74. Castro Palao de Juramento disp. 1. punct. 11. Bassam V. Juramentum V. n. 1.* ubi etiam alias perjurii poenas recenset.

QUESTIO VI.
De Adjuratione.

Dico I. Adjuratio, quae est actus religionis, est rei sacrae confessio ad alterum permovendum. Colligitur ex *D. Thoma 2. 2. q. 90. art. 1.* Convenit adjuratio cum juramento in hoc, quod sicut juramentum adhi-

Et quatuor
a juramen-
to distin-
guatur.

adhibetur ad dandam auctoritatem asser-
tioni vel firmitatem promissioni, ita adju-
ratio ad dandam efficaciam iuritioni vel de-
precationi: differt autem in hoc, quod in
juramento auctoritas & reverentia Dei ad-
hibeatur, ut moveat ipsum jurantem: in
adjuratione vero interponatur reverentia
Dei alterius rei sacrae ad movendum
eum, qui adjuratur, ut faciat vel omittat,
quod adjurans intendit.

46.
Præci-
pendo vel
precat. o.

Adjuratio potest fieri duobus modis, sci-
licet præcipiendo & precando. Illa habetur
2. ad Timoth. 4. Testificor coram Deo &c. &
1. ad Thessalon. ultimo & aliis. Hæc habetur
in orationibus Ecclesiæ, quando per Chri-
stum petimus exaudiri, ut in Litanis per
adventum ejus &c.

47.
Directe ad-
jurantur
solæ res ra-
tionales.

DICO II. Proprie solæ res rationales ad-
jurari possunt. Ratio est: quia sicut solæ il-
læ quuntur ratione, ita & solæ reverentiæ rei
sacrae permoveri possunt ad aliquid agen-
dum vel omittendum. Unde res inanimatæ
per se & directe adjurari non possunt, sed
tantum indirecte, sic ut adjuratio dirigatur
ad eum, à quo moveri possunt. Sic exorcizatur
aqua & alia similia, ut virtus divina
nobis in eorum usu afflatur diabolique vi-
res contundat. De peccato autem quod in
adjuratione creaturæ irrationalis commit-
titur censet Castro Palao de Adjurat. punct.
3. n. 6. id per se esse mortale, quamquam re-
gulariter culpam venialem non excedat ob-
simplicitatem adjurantis. Vide etiam Bas-
sacum V. Adjuratio n. 3.

Indirecte
etiam irra-
tionales.

48.
Ad revo-
candam ad-
juratorem
requiritur,
ut sua pro-
pter Deum.
Et hoc sine
fictione.

DICO III. Ad debitam reverentiam ad-
juratorem plura requiruntur. Primum ut fiat
propter verum Deum in se vel in Sanctis:
aliàs petere aliquid per falsos Deos est ido-
latria. Secundò, ut fiat sine fictione &
ex justo veroque desiderio obtinendi; aliàs
erit peccatum irreligiositatis. Ratio est:
quia quacumque ratione nomen Dei in
vanum assumatur peccatum est: assumitur
autem in vanum, si adjuratio per nomen
Dei fictè fiat. Videtur tamen hoc pecca-
tum ordinariè esse veniale quia levis est
materia & non inferitur gravis injuria Deo.
Idem est censendum de peccato, quod com-
mittit dives petendo pecuniolam propter
Deum. Tertio ut cadat super materiam
justam seu licitam: nam si res sit turpis sit
injuria Deo, quia interponitur ut dans fa-
vorem & auctoritatem actioni turpi. Erit
autem hoc peccatum grave vel leve pro

Deinde ut
cadat super
materiam
licitam.

ratione materiae, ut supra diximus de jura-
mento. Deinde ut non fiat leviter & qua-
vis occasione.

Quarto in adjuratione debet servari
conveniens habitudo adjurantis ad adju-
ratum, scilicet ut adjuretur imperio, qui
ejus capax est, & sola prece, qui imperii
non est capax. Hoc posteriori modo debet
adjurari Deus, Sancti, Superiores, Amici
&c. in quos non habet adjurans potesta-
tem: priori modo debet adjurari diabolus,
ut docet Augustinus lib. 10. de Civit. Dei
c. 22.

Denique ut
servetur
propositio
inter adju-
rantem &
adjuratum.

Hinc quando sunt Exorcismi nihil de-
bet peti, quod non cedit in illius confusio-
nem & expulsionem, vel ad aliorum uti-
litatem, qualia ab hoste absque ullo signo
benevolentia peti possunt: si tamen aliqua
inutilia, solum ex curiositate, petantur, non
est statim mortale, ut docet Suarez l. 4. c. 2.
num. 9. Lessius c. 42. dub. 13. num. 71. & alii,
quibus contradicit Castro Palao sup. punct.
4. n. 8. eò quod talis postulatio non pos-
sit esse nisi deprecatoria, quæ, fatentibus
plerisque prioris sententia patris, semper
est mortalis, nisi inadvertentia excuset.
Plura quæ de adjuratione dæmonis per ex-
orcismos Ecclesiæ faciendâ, hic à Doctori-
bus solent oblectari, vide à pot. tradita
Pa. Tract. 3. disp. 4. q. 9. videri etiam potest
Castro Palao loco cit.

49.
Quæ ex-
orcismi à
diabolo de-
bentur aut
possunt peti.

Petes: An adjuratio per imperium Su-
terioris facta inducat obligationem in ma-
teria religionis? Resp. Neg. cum Suarez
sup. c. 4. n. 16. Ratio est: quia potestas Su-
terioris vel Judicis ad extorquendam ve-
ritatis confessionem non ordinatur ad cul-
tum religiosum Dei, sed ad humana judi-
cia & negotia terminanda: ergo non potest
dictam confessionem præcipere sub ratio-
ne cultus religiosi: & quamvis possit jura-
mentum exigere (quia, ut ait Apostolus ad
Hebræos 6. Omnis controversia eorum sine ad-
firmatione est juramentum) adjuratio ta-
men ad hoc non est introducta, sed solum,
ut ex divini nominis comemoratione alter
amore vel timore moveatur extra omnem
obligationem. Hinc Genesis 47. postquam
Jacob adfasset Joseph & ille obtulisset fa-
cere, Exegit etiam juramentum. Itaque si
fiat adjuratio & non exigatur juramentum,
poterit quidem ex justitia vel obedientia
obligari, non tamen ex virtute religio-
nis.

50.
An adju-
ratio extor-
tio Super-
rioris indu-
cat obliga-
tionem in
materia re-
ligionis.

